

MUZEJNÍ

SPOLEK
V UHERSKÉM HRADIŠTI
občanské sdružení

SPOLKOVÝ ZPRAVODAJ

číslo 6., prosinec 2009

SLOVÁCKÉ MUZEUM

Dne 16. ledna 2010 byl veřejnosti zpřístupněn po dvouleté rekonstrukci Památník Velké Moravy ve Starém Městě s nově instalovanou multimediální expozicí Velkomoravský Veligrad. Tento projekt je podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu a Zlínským krajem.

SLOVÁCKÉ MUZEUM

V květnu 2010 otevře Slovácké muzeum novou expozituru - Muzeum lidových pálenic ve Vlčnově. Tento projekt je realizován ve spolupráci s obcí Vlčnov a slovenskými partnery a je spolufinancován z Evropského regionálního rozvojového fondu a Zlínským krajem.

Muzejný spolek v Uherském Hradišti děkuje městu Uherské Hradiště za finanční podporu digitalizace filmů z archivu Studia amatérského filmu v Uherském Hradišti.

Valná hromada 20. ledna 2009

Valná hromada se sešla za účasti 43 členů. Protože ke dni konání měl spolek 95 členů, muselo být poprvé použito ustanovení stanov, které umožňuje po 30 minutách od stanoveného počátku uskutečnit valnou hromadu s počtem přítomných jako usnášenischopnou.

Oficiálně tedy byla valná hromada zahájena v 16:30 se schváleným programem:

1. Volba mandátové a návrhové komise
2. Zpráva o činnosti spolku za rok 2008
3. Zpráva o hospodaření spolku za rok 2008
4. Zpráva revizní komise
5. Zpráva o přijetí nových členů v roce 2008
6. Návrh programu činnosti na rok 2009
7. Návrh nové formy členství čekatel
8. Diskuse
9. Volba předsednictva spolku a revizní komise

Do mandátové a volební komise byli jednomyslně zvoleni: Ing. Ladislav Bednařík, Ing. Jaroslav Hrabec, Věra Pochylá. Komise ověřila presenční listinu a prohlásila valnou hromadu za usnášenischopnou.

Zprávu o činnosti přednesl předseda spolku Ing. Ladislav Šupka, který též celé jednání řídil. Zde je plné znění jeho zprávy:

Dámy a pánové,
jak jsem již při zahájení zmínil, již popáté před vás předstupuji se zprávou o činnosti předsednictva, která je pochopitelně i shrnutím naší celoroční činnosti. A zhodnocením všeho, co nás v uplynulém roce potkalo. Nebyly to jen úspěšné akce a příjemné události, ale bohužel náš spolek zaznamenal dvě bolestné ztráty. V roce 2008 nás opustili navždy dva členové:

pan Jaromír Svoboda, účastník všech našich akcí, vždy pozorný a mlčenlivý
a paní MUDr. Miroslava Kopová, která se teprve vloni stala naší členkou a od níž
jsme očekávali četné podněty pro naši činnost.

Prosím, uctěme jejich památku povstáním.

Předsednictvo se v roce 2008 scházelo podle potřeby. K účasti byla pravidelně přizvána i revizní komise. Na oficiálních sezeních jsme se sešli celkem 5x, vždy s usnášenischopnou účastí. Aktuální záležitosti jsme řešili i mimo schůze operativními konzultacemi, či elektronickou poštou.

Pravidelnou součástí programu všech zasedání bylo schválení přihlášek nových členů a samozřejmě kontrola zadaných úkolů. O vývoji členstva bude řeč v bodě 5 našeho jednání.

Na prvním sezení se mimo přípravy valné hromady jednalo o zpracování žádosti o grantové příspěvky a o přípravě zájezdu do Prahy na výstavu Albrecht z Valdštejna. Ostatně, jak již řečeno, realizace programu činnosti a příprava dalšího programu byla

hlavní náplní všech našich schůzí. Takže nejprve k loňskému programu činnosti.

Kdo se pravidelně účastní akcí spolku, víte, že se splnily, až na jednu, všechny. A ostatní to zvědí z konečně vydaného Spolkového zpravodaje.

27. ledna jsme absolvovali zájezd do Prahy, zejména na Albrechta z Valdštejna a jeho dobu, ale i na další výstavy. Nenaplňený autobus znamenal prodělek přes 2 tisíce korun.

12. února nám přijel dr. Čecháček povyprávět o Antarktidě. Tato přednášková síň byla takřka plná.

27. února nás provedla pí místopředsedkyně dr. Rašticová výstavou o 750 letech města.

29. března se uskutečnila plánovaná návštěva výstav ve Vídni, kde hlavním tématem byla Albertina – výstava Monet bis Picasso, ale také poklady Tutanchámonovy hrobky.

22. dubna navštívilo 16 členů mistra Vladimíra Groše v jeho usedlosti v Milokošti to byla akce odložená z minulého roku, podobně jako Valdštejnova výstava.

Květnový výlet za památkami regionu letos tematicky připravilo etnografické oddělení muzea a nasměrovalo nás Baťovým kanálem do strážnického skanzenu. Vše vyšlo až na lijákem zmáčený závěr.

11. srpna se konečně uskutečnila návštěva u archeologů – ne však na Holém kopci, ale u kaple sv. Rocha. V Chřibech se sice kopal, ale sám dr. Vaškových nám návštěvu rozmluvil – hodinový pěší výstup by přivedl zájemce k prázdným jámám, protože z pochopitelných důvodů se všechny nálezy každý den odvázejí. Takže jsme si prohlédli sondy odhalující pravděpodobný původní půdorys kostela na Černé hoře.

V pozdním létě a počátkem podzimu se uskutečnily dvě plánované akce, jichž se pro malý zájem zúčastnili jen obětavci svými automobily. 30. srpna to byl zájezd za habány na Záhorie a 11. října do Bratislavy na prohlídku nové budovy Slovenského národního divadla a na operní představení.

Mimo plán byl poslední loňský zájezd, opět do Vídně, opět do Albertiny, na velkou výstavu díla Vincenta van Gogha.

Lze tedy konstatovat, že z celého programu činnosti zůstala nesplněna jen přednáška o Karlu I. Habsburském. Tento rest odstraníme dnes, stejně jako hrubý nedostatek v propagačně-publicistické činnosti je snad napraven dnešním číslem zpravodaje.

A čím se ještě dál zabývalo předsednictvo:

Zpočátku jsem se zmínil o grantových žádostech. Byli jsme úspěšní tak napůl. Vydání katalogu k výstavě Krása, která hřeje ministerstvo odmítlo, ale nakonec se podařilo získat aspoň 15 tisíc z Fondu kultury Zlínského kraje. Naopak žádost o dotaci z téhož fondu na vzdělávací činnost v roce 2008 nemohla být úspěšná, protože v našem rozpočtu se nevyskytovaly položky, jež by mohly být dotovány.

Žádost o příspěvek na digitalizaci filmů z archivu SAFu byla městem akceptována, i když jen ze dvou třetin – namísto 30 jsme dostali jen 20 tisíc. Nahrané disky jsou na cestě, příspěvek je řádně vyúčtován.

23. dubna předsednictvo projednalo návrh ředitele Městských kin Mgr. J. Korvase na spolupráci spolku při vydání brožury o SAFu a neschválilo jej, mimo jiné proto, že navržený termín na přípravu brožury navrhoval nereálně.

V říjnu schválilo předsednictvo vydání vzpomínek Antonína Doubravy. Zde pár slov na vysvětlenou: jako poděkování za gratulaci k 80. narozeninám jsem dostal od p. Doubravy rukopis jeho vzpomínek na komunistický kriminál. Jejich autentičnost zpracování a přiznávám i osobní vztah k autorovi mne vedl k návrhu na vydání. Po získání příslibu finančního příspěvku z a. s. Slovácké vodárny a kanalizace jsme pak připravili s dalšími členy spolku k vydání brožurku, kterou dnes dostáváte.

Na říjnovém zasedání jsme rovněž schválili požádat o grant MK na výstavu k výročí muzea a k výročím Fr. Kretze (150 od narození a 80 let od úmrtí) za předpokladu, že etnografické oddělení připraví podklady. K dnešku je toto usnesení splněno.

V prosinci mj. projednán návrh kandidátky orgánů spolku na další období tak, jak jste jej obdrželi u prezence.

Posledním významným rozhodnutím předsednictva v loňském roce bylo předložení návrhu na udělení Ceny města našemu členovi, PhDr. Josefu Jančárovi, CSc.

Na závěr své zprávy a také závěrem funkčního období chci poděkovat všem, kdo se aktivně účastnili našeho konání. Děkuji všem, kdo přispívají svými podněty k obohacení našeho programu. Děkuju členům předsednictva a zejména dr. Rašticové, která se svou nezměrnou energií stojí za vším dobrým, co se nám podařilo. Děkuju paní Mgr. Sedláčkové, Arance Šupkové, Albertu Gottwaldovi a Zdeňku Králíkovi za spolupráci na zpravodaji. Věřím, že tito členové spolku se stanou příkladem a řady přispěvatelů se v budoucnu rozrostou. Obzvláště pak děkuji pí. Emě Pelikánové, která náš zpravodaj povznáší svou umnou grafickou úpravou.

Do dalšího roku naší činnosti přeju všem pevné zdraví, dobrou pohodu a vůbec vše dobré!

Zprávu o hospodaření organizace v roce 2008 přednesla dr. Rašticová, zastoupivší hospodárku spolku (z vážných důvodů se nezúčastnila):

Příjmy muzejního spolku v roce 2008 tvořily:

nevyčerpané zůstatky na účtu a v hotovosti z roku 2008	45.548,71 Kč
členské příspěvky z roku 2008 ve výši	1.550,00 Kč
poplatky za zájezd do Prahy a 2x do Vídně	47.670,00 Kč
prodej publikace Dechové hudby	800,00 Kč
úroky z účtu 2008	243,31 Kč
Dotace Město Uh. Hradiště a Zlínský kraj	35.000,00 Kč
PŘÍJMY 2008 CELKEM	140.812,02 Kč

Výdaje byly čerpány k zabezpečení plánovaných akcí muzejního spolku pro rok 2008 v následující výši:

náklady na vyplacený honorář za realizovanou přednášku p. Čecháček včetně odvodu daně z příjmu	1.800,00 Kč
poštovné (za rozeslání zpravodaje a informací o zájezdech atd.)	660,00 Kč
dopravné a vstupné za zájezdy do Prahy a 2x Vídně	47.282,00 Kč
občerstvení	1.040,00 Kč
ostatní režijní náklady dar, květiny, ověření	1.134,00 Kč

spoluúčast katalogu "Krása, která hřeje"	15.000,00 Kč
výroba a přepis filmů na DVD	19.992,00 Kč
VÝDAJE 2008 CELKEM	86.908,50 Kč

Hospodaření muzejního spolku za rok 2008 skončilo s **kladným zůstatkem** ve výši **53.904,02 Kč**

Tento zůstatek bude převeden pro použití činnosti spolku do roku 2009.

Zpráva vzata na vědomí.

Poté následovala zpráva revizní komise přednesená jejím předsedou dr. Ivo Frolcem, v níž konstatováno, že účtování je vedeno pečlivě a podle zákona. Neshledány žádné rozdíly.

Zpráva revizní komise byla jednomyslně schválena.

V dalším bodě programu přednesla místopředsedkyně spolku PhDr. B. Rašticová Zprávu o přijetí členů v roce 2008 celkem bylo podáno a předsednictvem projednáno 26 přihlášek, 2 členové se ze spolku odhlásili, 2 zemřeli. Spolek měl k 31. 12. 2008 celkem 95 členů a 1 člena kolektivního.

Šestáým bodem programu byla diskuse nad programem činnosti spolku na rok 2009. K návrhu předsednictva, který obdrželi členové při presenci, nebyly vzneseny námítky. Hodně bylo však návrhů na doplnění. Všechny byly nakonec do programu zahrnuty a ten pak jednomyslně schválen.

V předposledním bodu programu předložilo předsednictvo valné hromadě návrh na zavedení nové formy členství. Vzhledem k živému zájmu o členství ve spolku byla při omezení počtu řádných členů navržena forma *čekatel*. Takto evidovaným zájemcům o členství přířkla valná hromada oprávnění získávat elektronickou poštou všechny informace určené členům spolku a při neobsazení spolkových zájezdů řádnými členy být přednostně přizváni. A to bez povinnosti platit členské příspěvky a tím samozřejmě i bez členských průkazů a výhod s nimi spojených.

Závěr jednání byl věnován volbám spolkových orgánů. Na návrh volební komise bylo schváleno hlasování aklamací. K návrhům předloženým předsednictvem nebyly vzneseny připomínky ani doplňující návrhy, a proto bylo též jednomyslně schváleno hlasování en bloc. Takto bylo zvoleno předsednictvo ve složení:

Ing. Jiří Deml
PhDr. Jaroslav Pelikán
PhDr. Blanka Rašticová
Ing. Jan Slezák
Ing. Ladislav Šupka
Ing. Hana Zemanová
Jitka Zpěváková
a do revizní komise
PhDr. Ivo Frolec
Mgr. Jiří Severin

Po ukončení valné hromady následovala krátká přestávka, během níž překvapivě málo členů opustilo přednáškové centrum, a přednáška o Karlu I. Habsburském.

Přednášky o Karlu I. Habsburském,

kteřá následovala bezprostředně po valné hromadě spolku, se ujal Mgr. Tomáš Hamrlík, místopředseda Muzejního spolku Aloise Jaška v Bojkovicích.

K obsahu přednášky by možná profesionální historik měl některé věcné námítky, jelikož se přednášející soustředil převážně na známá fakta z běžně dostupných historických publikací a též z informací získaných z internetu. K uvedenému tématu přinesl poměrně málo faktografických údajů z méně dostupných historických pramenů. Pro ty členy spolku, kteří se hlouběji o tuto část historie nezajímají, byla však přednáška určitě podnětná a zřejmě jim hodně přinesla.

Velmi pozitivně je třeba hodnotit využití audiovizuální prezentace při přednášce. V tomto duchu pozornost posluchačského auditoria byla motivována možností sledovat na promítacím plátně jednotlivé části přednášky, které byly vhodně a výstižně proloženy zajímavými dobovými fotografiemi a krátkými filmovými ukázkami. Zaujaly zejména: Atentát v Sarajevu v r. 1914 (oběti atentátu), Svatba Karla I. se Zitou Bourbonско-Parmskou z r. 1911, Pohřeb císaře Františka Josefa I. v r. 1916. Dále pak byly prezentovány ukázky autentických projevů císaře Františka Josefa I., císaře Karla I. Habsburského a též císaře Viléma.

Tuto formální stránku přednášky považuji za vhodné ocenit a vyzvednout. Stejně tak pozitivně lze hodnotit rétoriku přednášejícího, jehož rázný přednes nepostrádal humor, což přispělo velkou měrou ke skutečnosti, že již v pokročilém čase po schůzi a ve večerních hodinách udržel lektor posluchače v pozorném sledování své přednášky. Právě v porovnání s některými jinými přednášejícími, kteří ač fundovaní odborníci, často hovoří k posluchačstvu v "ospalém" tónu, a tím snižují úroveň vlastního projevu, vystupují do popředí kvality přednášejícího Mgr. Hamrlíka.

Přes některé výhrady byli členové spolku spokojeni a též patřičně poučení. Rozcházelí jsme se s vědomím radostného očekávání účasti na dalších akcích, které v r. 2009 absolvujeme.

Mgr. Božena Sedláčková

Výstava Sváry zření

14. února 2009 zajelo 16 členů našeho spolku vlakem na výstavu se zvláštním názvem a podtitulem Fazety modernity na přelomu 19. a 20. století 18901918, která se konala v Galerii výtvarného umění v Ostravě. Výstava prezentovala obrazové dílo, ale též několik desítek soch z období let 18901918, jež představovalo v Evropě nástup moderních výtvarných směrů. Kurátorka Mgr. Marie Rakušanová neseřadila díla, převážně českých výtvarných osobností, zapůjčená z desítek našich galerií i ze soukromých sbírek, podle obvyklých přístupů, ale rozdělila je tematicky do souborů, které měly v jednotlivých sálech názvy stejně zvláštní jako celá výstava.

V nejrozsáhlejším přízemním sále byla soustředěna plátna s námětem krajinomalby pod názvem *Znění přírody*. Dominovala zde díla Antonína Slavička, ale potěšilo nás zastoupení našeho slavného rodáka Jindřicha Pruchy a překvapily krajiny Emila Artura Pittermana-Longena, stejně jako díla předčasně zesnulého Otakara Lebedy (18771901).

Silným dojmem působil soubor nazvaný *Démoni hrůzy* s obrazy Josefa Váchala, Františka Kupky, Felixe Jeneweina, Alfonse Muchy a se sochami převážně Františka Bílka (nepříliš šťastně rozmístěnými přímo na podlaze sálu).

V souboru *Zasažení bleskem* je důkladně zabezpečen nejcennější obraz sbírek ostravské galerie, Judita, jehož autorem je věhlasný vídeňský umělec Gustav Klimt. (Není divu, že miliardová hodnota obrazu láká potomky původních židovských vlastníků k jednání o jeho vydání.)

V souboru *Barvy ega* jsme si na portrétech Bohumila Kubišty, Václava Špály a dalších uvědomili postřeh naší průvodkyně, jak čeští malíři podněty a vlivy francouzského umění v té době přejímali a přetvářeli podle vlastních představ.

Ze souborů *Katedrála abstrakce*, *Na hrotě modernity* a *Vražda figury* je vhodné připomenout alespoň obrazy Antonína Procházky, Emila Filly, Josefa Čapka, Jana Zrzavého, kubistické sochy Otty Gutfreunda a z dalších souborů už jen jejich názvy: *Skvrny města*, *Ráje touhy*, *Hladový zrak*, *Svatá trýzeň*. Průvodkyně dr. Radana Parmová nám připomenula také závažná témata antická, biblická i křesťanská, které do výtvarného experimentování vnesly v období 1. světové války i ohlasy dramatických událostí z historie.

Dr. Parmová nám s nevšedním zaujetím přiblížila během výkladu i meziválečné

společenské poměry na Ostravsku, kde vrstva podnikatelů a finančníků, často židovského původu, kultivovaně řešila výstavbu vlastních domů i veřejných budov a v závěru prohlídky nás při krátké procházce okolím Domu umění (počasí bylo ohavné) na některé z nich upozornila za přispění našeho předsedy.

Organizace dopravy mezinárodními expresy byla velmi dobrá, naši místopředsedkyni odpadly obvyklé problémy se zajišťováním autobusu a ani za zpoždění na zpáteční cestě nelze vinit České dráhy, ale polské PKP.

Závěrečný dík patří manželům Kallusovým za pozvání výtečné průvodkyně.

Albert Gottwald

Výtvarné umění na internetu

Ve čtvrtek 26. března 2009 se v Přednáškovém centru SM uskutečnila již druhá letošní přednáška. Tentokrát jsme se historie dotkli jen velmi letmo, prostřednictvím výtvarného umění.

Pan PhDr. Jaroslav Pelikán nám tuto problematiku přiblížil poněkud z jiné strany, než jsme dosud byli zvyklí.

Až do nedávna totiž platilo, že pokud jsme si chtěli udělat "pěknou intimní chvíli" s krásným uměním, museli jsme buď do galerie anebo svá oblíbená malířská díla a jejich autory hledat a kochat se jimi tiše s knihou v ruce.

Dnes je situace zcela jiná. I naše životy pomalu ovládá nejmodernější masmédiu internet, a tak zejména my, dříve narození, jsme uvítali přednášku o tom, co a jak kde hledat.

Dr. Pelikán vysvětlil a ukázal jak najít jednak základní údaje, týkající se obecné historie a dějin umění, a potom jak pokračovat dále až k jednotlivým autorům a potažmo k jejich jednotlivým dílům. Naučili jsme se, kde hledat i v cizojazyčných verzích světové malířství, kde jsou údaje nejobsáhlejší atd.

Na závěr jsme virtuálně navštívili náš trh s výtvarným uměním, naše pražské nejznámější aukční síně, podívali se, co a za kolik se prodává. (*Aukční síně a galerie*

Národní 25, Vltavín, Galerie Kodl, AAA, on-line aukce www.aukro.cz. Pozn. L. Šupka)

(To nejen pro pobavení a informaci, ale co kdyby měl někdo z nás "ve slavníku" příliš zbytnou částku a chtěl by dobře investovat!)

A jak už to tak bývá, přednáška končila i krátkou besedou. A protože jsme v Hradišti, řeči se stočily na zajímavé místní téma k městem plánovanému budování galerie Joži Uprky, jeho uměleckému vývoji, dílům i k dílům jeho následovníků.

Takže na úplný závěr lze říci zdařilé předjarní odpoledne.

Mgr. Marie Bělková

Malý doplněk pro ty, kdož si nestihli dělat poznámky, připomínám několik přednášejícím zmíněných adres:

www.ucebnice-dejepisu.ic.cz *přehled historie s odkazy na kulturu jednotlivých epoch*

www.umeni.euweb.cz *stručné dějiny umění s nemnohými ukázkami*

www.artcyclopedia.com *rozsáhlý soubor zahrnující odkazy na 8500 jmen s reprodukcemi a možností nahlédnout do všemožných muzeí a galerií světa*

<http://pintura.aut.org/> *otevře se Ciudad de la Pintura la mayor pinacoteca virtual, což samozřejmě není pravda, protože tam není zastoupeno české umění (náhodou jsem našel Muchu a jeden obraz Jana Kupeckého).*

Ladislav Šupka

Cyklovýlet do Buchlovic

Jak by řekl básník: je kalné sobotní ráno. A do něj zvoní mobil a nepřestává a nepřestává. Nadšení cykloturisté se dožadují informace, zda se navzdory počasí uskuteční dnešní cyklovýlet. Předseda spolku leží v nemocnici, tudíž nemůže sledovat meteoropředpověď a poradit. Takže, babo, porad' si sama...

Sraz je v 9.00 a přibližně hodinu předtím se rozhodnu: odvoláme to, jen když budou padat trakaře, jinak jedeme. Svátý Petr nakonec zase projevil svou přízeň, a tak jsme se

v rámci už 8. ročníku cykloturistických výletů nazvaných Se Slováckým muzeem za poznáním památek regionu vydali do Buchlovic. Na pošmourné počasí jsme nedbali (mimo jiné i díky předstartovnímu pohárku výborné "muzejnice", kterou jako každoročně věnoval účastníkům ředitel muzea) a s chutí vyrazili po nové cyklostezce do Kostelan a pak Boršic. V tamější hospodě byla povinná občerstvovací zastávka výrazně zpestřená pozváním našeho muzejního kolegy Zdeňka Stýskala na skleničku slivovice. Pivní stezku podél potoka do Buchlovic jsme zvládli bez problémů a brzy zaparkovali v nádvoří za zámeckými konírnami. Tam se k nám přidala skupinka těch méně odvážných, kteří dorazili na čtyřech kolech a společně jsme vyrazili do zámku.

Jeho kastelánka Ivana Syslová si pro nás připravila lahůdku ukázky z rozsáhlé grafické sbírky. Spolu s dr. Miladou Frolcovou nám její obsah i rozsah víc než poutavě přiblížily. Následoval výklad o zámeckém parku a jeho proměnách a pak už jsme se všichni pěšky vydali přesvědčit se na vlastní oči, jak je ten zámecký park nádherný. Chvillemi zasvitlo sluníčko, pak si ale svatý Petr řekl, že té přízně už bylo dost a zafoukal silným větrem. I tak jsme se všichni, více méně v pohodě, vrátili domů.

Blanka Rašticová

Za památkami Uherského Brodu

16. června odpoledne dorazila skupina členů spolku na nádraží do Uherského Brodu. Zde jsme již očekáváni PhDr. Miroslavou Polákovou, na jejíž pozvání jsme přijeli. Pani profesorka se rozhodla být nejen naší vysoce erudovanou průvodkyní, ale přímo hostitelkou – stylové přivítání voňavou slivovicí bylo velmi milé. K tomu přidala pro každého účastníka několik reprodukcí historických dokumentů a fotografií.

Ještě před výstupem po Velkých schodech jsme vyslechli krátký přehled historie města i současného dění. Mimo jiné také o ambiciózním plánu na přemostění kolejiště ČD a propojení pěší dopravy s okolím Vlčnovské ulice. S výkladem urbanistického vývoje a popisem historie pozoruhodných domů jsme pak postupovali kolem gymnasia ulicí Komenského a Karla IV. přes obě náměstí k brodskému zámku – sídlu Komenského muzea.

Zde s využitím expozic jsme vyslechli podrobný výklad historie městské pevnosti, jejích historických peripetií a přechodu z královského majetku postupně až ke Kounicům jako posledním majitelům. S jejich obdobím je spojeno působení architekta Domenica Martinelliho sloupová síň v muzeu jako fragment projektovaného zámku, farní kostel Neposkvrněného početí, Panský dům. Pozornost věnovala naše průvodkyně významné osobnosti Václava hraběte Kounice "rudého hraběte", jenž je možná dodnes víc patrný v Brně než v Brodě. Když i ten jeho Pepčín zbourali.

Naše procházka pak pokračovala do dominikánského klášterního kostela Nanebevzetí Panny Marie, jedné z nejstarších památných budov, byť z gotické podoby po husitském a o dvě stě let později dalším vypálení přestavěné. Zcela oprávněně jsme nevěnovali pozornost Domu kultury, který, ač jistě dobře slouží potřebám Broďanů, brutálně a neorganicky nahradil původní řadu menších živnostnických domů.

Protože nás počal tlačit čas, do Panského domu jsme jen nahlédli a pokračovali do radnice, kde nás očekávala pracovnice městského úřadu, aby nás zavedla do pozoruhodných sklepních prostor. Údajně ještě nejsou všechny odkryty.

Kostel mistra Jana Husa jsme nemohli navštívit, protože v rámci rekonstrukce byl uzavřen pro právě probíhající zaplňování proti čemusi. Určitě už jen tato památka nejstarší dochovaná gotická sakrální stavba ve městě (původně farní kotel sv. Jana Křtitele) zasluhuje si opětovou návštěvu.

Paní profesorka nás pak ještě seznámila s pozoruhodnostmi Masarykova náměstí a s Martinelliho farním kostelem, do něhož jsme krátce nahlédli. Pak již následovala procházka Širokou ulicí kolem nevzhledné přístavby gymnasia a po Malých schodech jsme se ocitli zpátky u nádraží. Domů jsme se svezli rychlíkem, který zastavil až v Hradišti, což bylo pro některé účastníky/účastnice nepříjemným překvapením.

Všichni jsme se vrátili s vědomím, že nám dr. Poláková zdaleka neřekla vše, co považovala za potřebné (o tom, co všechno zná, ani nemluvě). Takže se budeme těšit na pokračování.

Za valašskými umělci

V sobotu 18. července vyrazil autobus fy Dubovský (tentokrát s majitelem firmy za volantem) na sever. Na to, jaká byla zpočátku rozpačitá reakce na pozvánku, byla účast překvapivě vysoká. Vyhlídkovou jízdou přes Nedachlebice, Zlín a Syrákov jsme

dorazili do Vsetína, kde nás očekával dnešní odborný průvodce, PhDr. Tomáš Mikulaščík, pracovník zlínské Krajské galerie výtvarného umění.

Prvním zastavením byl Nový Hrozenkov a v něm Památník Antonína Strnadla. V krásné roubené chalupě, kde měl v letech 1935-36 umělec svůj ateliér, je dnes jeho památník. A protože jeho pobyt na Valašsku byl tehdy motivován přípravou velké Výstavy salašnictví, je v části domu spolu se studiem k této události také expozice věnovaná chovu ovcí a salašnictví na Valašsku. Zájem o výtvarné dílo A. Strnadla byl jistě velký vždyť jeho barvami hýřící ilustrace plné pohybu, stejně jako zadumané krajiny či detailně vypracované obrazy rostlin nemohou nepřitáhnout pozornost. Výklad pracovnice informačního centra (a chovatelky ovcí, jak jsme se dozvěděli) byl však zdatnou konkurencí, protože dal nahlédnout do chovatelského odvětví a taky do způsobu života, který je nám, lidem z rovin, vzdálen. Přidružená výstava (Kristina Fuchsová?) v podkroví byla, myslím, většinou navštívena z povinnosti a mne tedy nikterak nezaujala.

Z památníku A. Strnadla je to jen pár set kroků do ateliéru-galerie Ilji (Jiljího) Hartingera (žáka Antonína Strnadla). Ze selského dvora jsme se ocitli v pečlivě udržovaném a vybraně osázeném atriu obkrouženém proskleným ochozem ART GALLERY.

Ten je plný mistrových děl z různých období jeho tvorby. Dokazuje zde, že ovládá všechny možné techniky, včetně náročných a piplavých grafických i monumentálních vitráží a mozaik. To, co jsme viděli v přilehlém ateliéru snad jako ukázky současných prací, se mi jevilo jako jisté zjednodušení malebné techniky pod tlakem koupěschopné veřejnosti. Naši návštěvu a diskuse s mistrem ukončil vpád televizního štábu s Miroslavem Vladykou.

Ostatně v tu chvíli už byl nejvyšší čas přesunout se do Velkých Karlovic, abychom stihli prohlídku muzea před objednaným obědem. Karlovské muzeum je zajímavé jednak svými budovami rozložitý dřevěný kupecký dům z počátku 19. stol. s přílehlým stavením, jednak svým obsahem. V nevelkých prostorách je shromážděno vše o valašském zemědělství a typických výrobcích (zpracování vlny, lnu, ovčího sýra), vybavení selské domácnosti, jednoduché dřevovýrobě (šindele, louče). K tomu štípané holubičky a další řezbářské práce, betlém, kroje. Připomenuta je historie obce a kraje, zbojníci, portáši a zejména odboj za druhé světové války. Podkroví plné Strnadelů, otce Antonína a syna Martina. Ve vedlejší budově je instalována expozice lisovaného a foukaného skla ze zdejších, již zaniklých skláren.

Po celkem přijatelném obědě v hostinci U Muzea ještě následovala návštěva kostela P. Marie Sněžné dřevěného barokního kostelíka na půdorysu kříže, hřbitova, kde je mimo jiné pochován Alois Schneiderka (náhrobek S. Mikuláščík). A pak odjezd vzhůru do sedla Soláně. Zde první zastávka u hotelu Čarták a pak návštěva Zvonice, což je velmi nová stavba (od listopadu 2006 Ing. arch. Kotásek) informačního centra a galerie výtvarného umění. V přízemí mimo bohaté nabídky informačních materiálů a upomínkových předmětů nejrůznější kvality je stálá expozice, či spíše malá připomínka lokálních významných umělců. Je zde Alois Schneiderka, Jan Kobzář, manželé Podešvovi, František a Marie, Karel Hofman. V dalších podlažích je galerie pro příležitostné výstavy. My jsme zastihli koncem června otevřenou výstavu Pestré inspirace Františka Podešvy. Zde mne mj. zaujalo zjištění, že sgrafito z r. 1922 na škole v Buchlovicích je právě dílem tohoto umělce.

Ještě jsme se pokochali blízkým okolím zvonice a dřevěnými plastikami všudepřítomného Bořka Zemana a již jsme směřovali k Valašskému ateliéru u Hofmanů, původně domu Aloise Schneiderky (arch. Jiří Auermüller 1940), který

vlastní od r. 1961 rodina akad. malíře Karla Hofmana, národního umělce, někdejšího profesora hradištské SUPŠ. Dnes, 10 let po otcově smrti, zde hospodaří starší Hofmanova dcera, Marcela Vajceová. Proměnila dům v polyfunkční zařízení, které nabízí prodejní galerii, výstavu K. Hofmana, M. Vajceové a jejího zemřelého syna Ondřeje, ubytování a taky svatební servis.

Po "náročném" pěším přesunu (570 m s minimálním stoupáním) všichni výletníci rádi spočinuli, aby vyslechli společný výklad našeho vynikajícího průvodce a majitelky ateliéru.

Pak následovala prohlídka všech prostor i rozlehlého pozemku. Vše je pečlivě udržované, venku doplněné více či méně pozoruhodnými plastikami majitelky a jejich přátel. Protože se začala naplňovat nepříznivá předpověď počasí, bylo třeba se vrátit. Studený vítr přiháněl další mračna a nás rychle zahnal do našeho fialového autobusu. Zpáteční cesta proběhla bez problémů. Jediný asi měl pan dr. Mikulaščík, který ve Vsetíně vystupoval do nepříjemného lijáku.

Ladislav Šupka

Sny v okovech

Obavy, že letošní dvojnásobné výročí 17. listopadu bude medializováno ve prospěch toho mladšího, se beze zbytku naplnily. Jako by si novináři a politici neuvědomovali, že bez toho staršího by nebylo ani toho druhého. A tak byla beseda se slovenským spisovatelem, básníkem, vědeckým pracovníkem Historického ústavu SAV, předsedou Klubu spisovatelů literatury faktu na Slovensku, autorem stejnojmenné knihy o událostech 17. listopadu 1939, prof. PhDr. Jozefem Leikertem, Ph.D., kterou spolek uspořádal pro své členy i pro veřejnost ve středu 18. listopadu, ojedinelou akcí. I přes tuto skutečnost o ni veřejnost příliš zájmu neprojevila. Díky dr. Miroslavě Polákové, která s elánem sobě vlastním akci zpopularizovala mezi studenty gymnázia, byl však přednáškový sál zaplněn do posledního místečka. A kdo se zúčastnil, nelitoval. Jozef Leikert je charismatickou osobností a svou vytříbenou mluvou zaujme a upoutá, a to i postpubertální mládež, která mu doslova visela očima na rtech. A nejen to. Mladí mu kladli dotazy, při nichž projevili vskutku obdivuhodnou znalost problematiky i zaujetí. Pro nás starší se tak beseda stala dvojnásobným zážitkem a jen jsme se utvrdili: není to s tou mládeží tak špatné, jak by se občas mohlo zdát...

Blanka Rašticová

Ej hody, hody...

"Nikde jinde nesetkáváme se již s tak vzácným ohlasem minulosti. Chceme, aby předvádění těchto zvyků se zde rok co opakovalo, zapomenuté oživovalo a tak k udržení starých pamětí se přispívalo."

Tento citát Františka Kretze si vybrala PhDr. Ludmila Tarcalová jako motto své knihy *Hody s právem* na Uherskohradištsku (Slovácké muzeum 2008). Na její téma jsme se 5. listopadu s autorkou sešli v Přednáškovém centru SM.

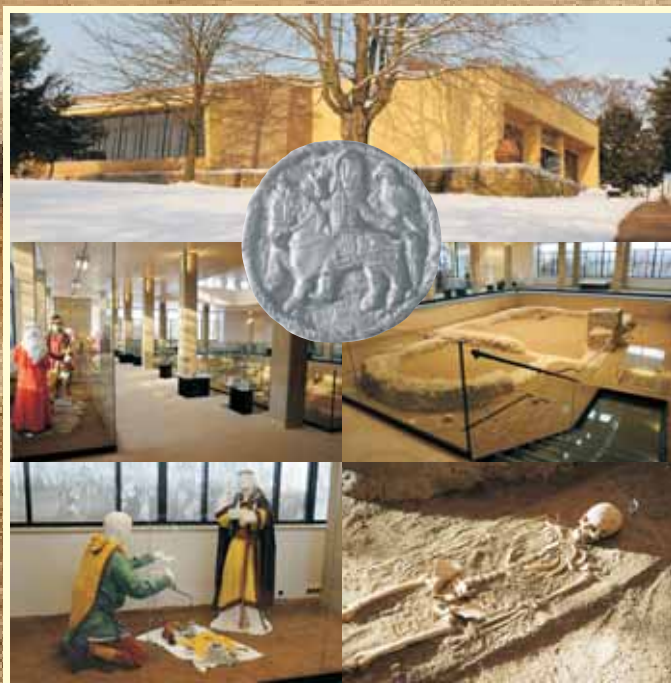
Ve své přednášce a následující besedě nám paní doktorka názorně předvedla, jak se do její odborné práce promítá to, po čem volal zakladatel našeho muzea. Na základě svých studií výzkumů a terénních sběrů obsáhle seznámila přítomné se vznikem a historií tradice hodů, s typy hodů, s obřadními atributy stárků, s průběhem příprav a vlastního obřadu hodů, se zvláštnostmi odívání. A to vše s popisem rozdílů a zvláštností v jednotlivých obcích.

Jak napovídá název její práce, jedná se především o obce uherskohradištského děkanátu, "zabrousila" však i mimo jeho hranice tam, kde se hody s právem konají. Výsledkem průběžného každoročního sledování je přehled o změnách, novostech v tradici a také o leckteré nežádoucí "modernisaci" a zjednodušování, jak obřadů, tak zejména krojového oblečení. Právě snímky zmíněných nešvarů nás zaujaly. Ty odstrašující příklady se samozřejmě do publikace nedostaly (co kdyby je někdo shledal hodnými následování). Dr. Tarcalová k nim měla výstižné komentáře a nás, méně znalé krojů a tradic, upozornila kolikrát na detaily, jež by člověk snadno přehlédl.

Odcházel jsem s pocitem, že je moc dobře, že takto znalí lidé nezůstávají ve svých badatelkách, ale aktivně usměřují generace stárek a stárků.

Ladislav Šupka

VELKOMORAVSKÝ VELIGRAD

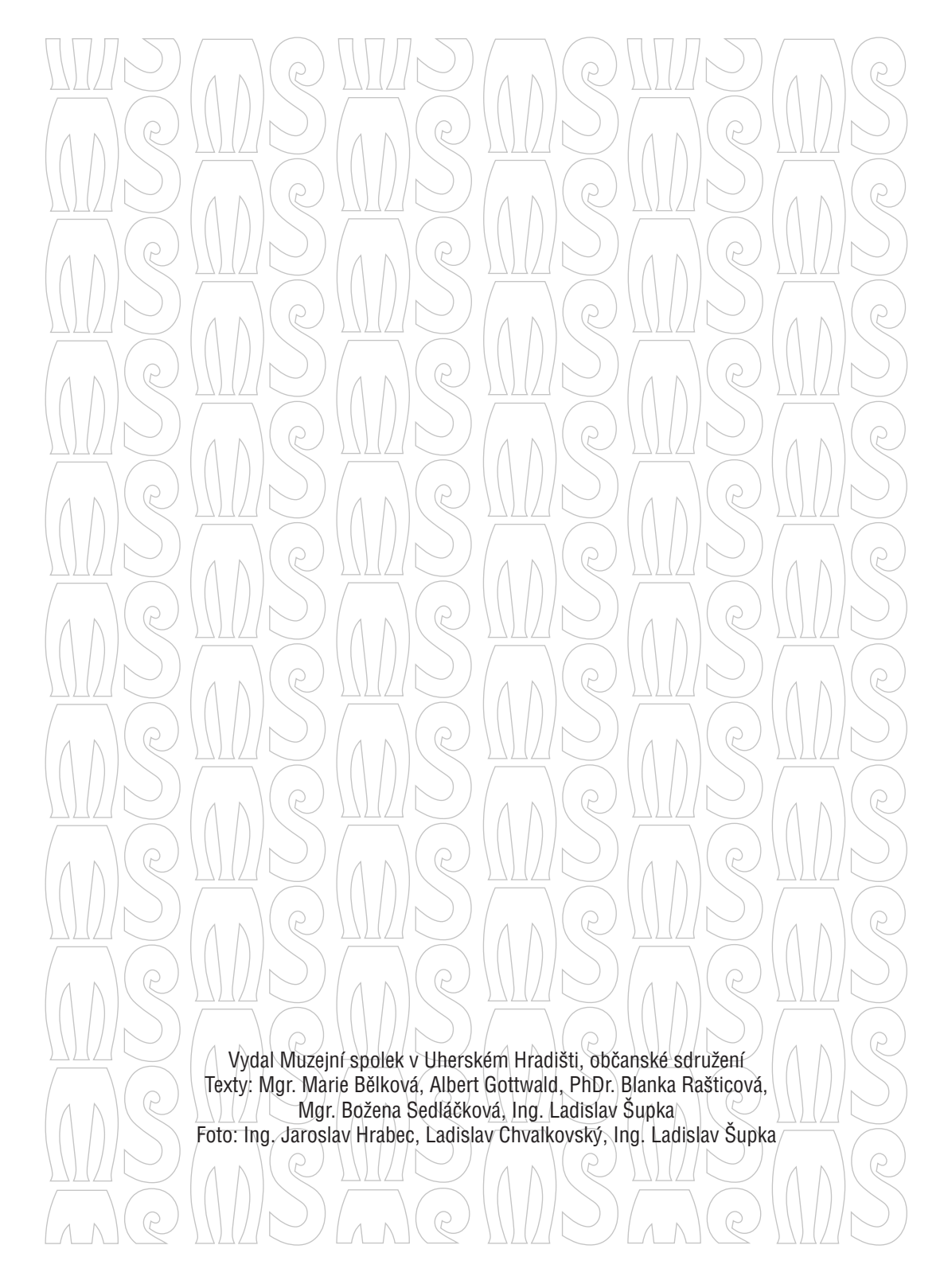
ZÁKLADY VELKOMORAVSKÉHO KOSTELA S POHŘEBIŠTĚM
MULTIMEDIÁLNÍ EXPOZICE S PŘÍBĚHEM VELKOMORAVSKÉHO VELMOŽE
FILM VELKOMORAVSKÝ VELIGRAD
ANIMOVANÉ PROGRAMY
ELEKTRONICKÝ PRŮVODCE
VÝUKOVÉ PROGRAMY PRO ŠKOLY

PAMÁTNÍK VELKÉ MORAVY

Jezuitská 1885, 686 02 Staré Město, tel.: 572 543 382, fax: 572 554 077, e-mail: info@slovackemuzeum.cz

www.slovackemuzeum.cz

Otevřeno celoročně pondělí až neděle 9.00 – 12.00, 12.30 – 17.00 hodin.

Vydal Muzejní spolek v Uherském Hradišti, občanské sdružení
Texty: Mgr. Marie Bělková, Albert Gottwald, PhDr. Blanka Rašticová,
Mgr. Božena Sedláčková, Ing. Ladislav Šupka
Foto: Ing. Jaroslav Hrabec, Ladislav Chvalkovský, Ing. Ladislav Šupka